

“Od grządki
do widelca”

praktyczna
edukacja
klimatyczna

Marcin Iwankiewicz
projektant permakultury PDC

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

zdjęcie: Małgorzata Maj

Ogród przydomowy kilkadziesiąt lat temu...

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Ogrodnictwo wspierane syntetycznymi środkami ochrony roślin

Syntetyczne środki ochrony roślin, inaczej pestycydy, to substancje chemiczne stosowane do zwalczania organizmów szkodliwych lub niepożądanych, które mogą negatywnie wpływać na uprawy.

Są one powszechnie używane w rolnictwie jak i w ogrodnictwie w celu ochrony roślin przed chorobami, szkodnikami i chwastami.

Zubożenie warunków glebowych i życia w glebie!!!

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Rodzaje syntetycznych środków ochrony roślin

Fungicydy:

Środki grzybobójcze, zwalczają choroby grzybowe.

Herbicydy:

Środki chwastobójcze, eliminują chwasty.

Insektycydy:

Środki owadobójcze, zwalczają szkodliwe owady.

Akarycydy:

Środki roztoczobójcze, zwalczają roztocza, w tym przędziorki.

Nematocydy:

Środki nicieniobójcze, zwalczają nicienie.

Moluskocydy:

Środki ślimakobójcze, zwalczają ślimaki.

Zmiany klimatyczne

Kryzys klimatyczny to nie odległe zjawisko, to nasza teraźniejszość i przyszłość, a szkoła jest kluczowym miejscem, gdzie możemy wyposażyć młode pokolenie w wiedzę, umiejętności i, co najważniejsze, nadzieję na działanie.

zdjęcie: <https://beskidzywiec.pl/?p=879>

Permakultura

Permakultura powstała w latach 70. XX wieku w Australii, jako odpowiedź na rosnące obawy związane z degradacją środowiska i potrzebą zrównoważonych systemów rolniczych.

Twórcami permakultury są Bill Mollison i David Holmgren.

Koncepcja ta łączy w sobie zasady etyki i projektowania, mając na celu stworzenie samowystarczalnych, stabilnych i harmonijnych systemów, zarówno w rolnictwie, jak i w innych dziedzinach życia.

zdjęcie: <https://beskidzywiec.pl/?p=879>

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Czym jest permakultura?

zdjęcie: <https://permaculturepractice.com/permaculture-techniques/>

Permakultura (rolnictwo trwałe) to świadome projektowanie i utrzymywanie produktywnych rolniczo/ogrodniczo ekosystemów, które charakteryzują się różnorodnością, stabilnością i odpornością ekosystemów naturalnych.

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Zasady etyczne permakultury

foto: iStock

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Troska o Ziemię

- ochrona gleby, wody, powietrza i wszystkich form życia;
- minimalna ingerencja w glebę – np. metoda “no dig”;
- wykorzystywanie naturalnych nawozów;
- tworzenie systemów wielogatunkowych – np. forest garden.

Troska o ludzi

Zapewnienie potrzeb życiowych, takich jak:

- żywność;
- schronienie i bezpieczeństwo, zarówno dla obecnych, jak i przyszłych pokoleń.

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Sprawiedliwy podział

- uczciwe dzielenie się zasobami i korzyściami;
- unikanie nadmiernej konsumpcji i marnotrawstwa.

Jak budujemy świadomość klimatyczną wśród mieszkańców Grodziska Mazowieckiego?

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

- współorganizacja “eko pikników”;
- równocześnie zaczęliśmy organizować Dzień Sąsiada oraz niedzielne śniadania czyli spotkania sąsiedzkie;
- od dwóch lat organizujemy Grodziski Festiwal Permakultury;
- przekształciliśmy nasz ogród miejski na Centrum Rozwoju Permakultury Naeko;
- zainicjowaliśmy wprowadzenie permakultury do każdej publicznej grodziskiej szkoły i przedszkola;
- wspólnie z samorządem, Fundacją Kupuj Odpowiedzialnie oraz Koalicją Żywa Ziemia pracujemy nad zielonymi zamówieniami publicznymi;
- od września prowadzimy cyklicznie co dwa tygodnie audycję w radio Bogoria (Mazowsze Zachodnie) „Łączymy Kropki”;
- założyliśmy MINI FARMY ZIOŁOWEJ na terenie szkoły gastronomicznej w Grodzisku Mazowieckim.

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
 PERMAKULTURY

Ważnym elementem działań jest wprowadzony do grodziskich szkół program „Permakultura w każdej szkole”.

Program to 8 spotkań (jedno spotkanie w miesiącu), od lutego do października.

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Lekcja 1

Tworzymy ogród

- Zasady permakultury
- Grządki podwyższone
- Praca z glebą
- Sadzenie (rozsadniki)

Lekcja 2

Praca z glebą

- Kompost
- Ściółkowanie
- Materia organiczna
- Próchnica
- Bioróżnorodność, a Monokultura

Lekcja 3

Rola dżdżownic

- Dżdżownice
- Wermikompostownik
- Mikroorganizmy
- Przerywanie

Lekcja 4

Rośliny w ogrodzie

- Rośliny wskaźnikowe
- PH gleby
- Uprawa współrzędna
- Allelopatia

Lekcja 5

Woda w ogrodzie

- Mała retencja
- Ślad wodny
- Zielona infrastruktura
- Błękitna infrastruktura

Lekcja 6

Jesień w ogrodzie

- Suwerenność żywieniowa
- Stratyfikacja
- Pozyskiwanie nasion
- Przygotowanie gleby na zimę

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY

Lekcja 7

Idzie zima

- Zimowanie dżdżownic
- Rozwijamy bioróżnorodność
- Idzie zima – drzewa
- Zwierzęta zimą

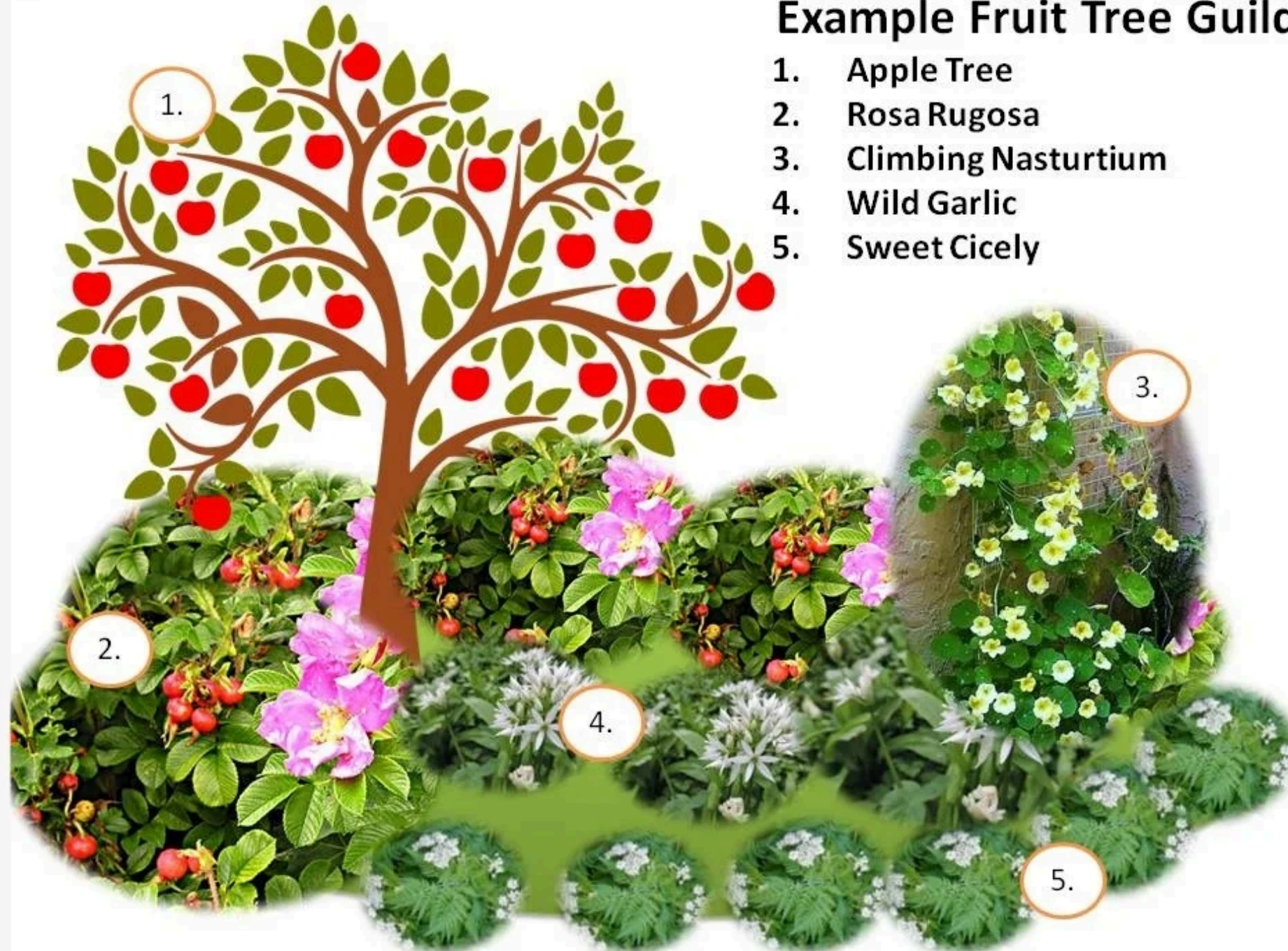
Rezultaty

- kompetencje kluczowe (kreatywność, komunikacja, krytyczne myślenie, umiejętność rozwiązywania problemów, elastyczność, otwartość);
- wiedza pożyteczna – uprawa roślin w sposób zgodny z naturą;
- dbanie o siebie (zdrowa, lokalna żywność);
- dbanie o ziemię (uprawa bez chemii wykorzystująca zależności w naturze);
- zrozumienie i doświadczanie zależności jakie zachodzą w naturze;
- problemy globalne – działania lokalne
- sprawczość.

Example Fruit Tree Guild

1. Apple Tree
2. Rosa Rugosa
3. Climbing Nasturtium
4. Wild Garlic
5. Sweet Cicely

Pracujemy nad wprowadzeniem do szkół „permakulturowych sadów” w oparciu o gildie roślinne.

“Ogranicza nas tylko wyobraźnia.”

“Problem jest rozwiązaniem.”

Dziękuję za poświęcony czas!

Zapraszam do kontaktu:

Marcin Iwankiewicz
Centrum Rozwoju Permakultury NAEKO
ul. Gen. J. Sowińskiego 19,
05-827 Grodzisk Mazowiecki
+48 605 420 384
+48 600 453 998
naeko@naeko.pl

CENTRUM ROZWOJU
Naeko[®]
PERMAKULTURY